

Az elektron testvérei

Hóbort professzornak aznap rengeteg dolga volt. Számításaiban hibára akadt, a diákok dolgozatai kijavíthatlanul tornyosultak íróasztalán, és postafiókjában huszonegy felbontatlan email várta. Nem csoda, hogy hazamenekült és bezárkózott a dolgozószobába.

Kikapcsolta mobilját, kihúzta a telefondugót a falból, és nekilátott a munkának. Az emailekkel kezdte, először az elsőt törölte olvasatlanul, aztán a másodikat, remekül haladt, de a tizenkilencediknél eszébe jutott, hogy a nővérének aznap van a születésnapja. Vagy tegnap volt? Itt tartott elmélkedésében, amikor kivágódott az ajtó, és forgószél keletkezett a szobában. Hóbort professzor legkisebb lánya, Lujza robbant be.

- Minek van nekem testvérem? Mégis, minek? - kiabálta Lujza könnyekkel a szemében.

- Lujzikám, nem innál velem egy csésze teát? Közben elmondod, mi történt...

- Mert mindig kicsi vagyok hozzá. Meg nem értem - hadarta Lujza, miközben letelepedett a

karosszékbe.

- Hmm... pedig olykor épp a legkisebb a leghasznosabb - vélekedett Hóbort professzor -, vegyük például a részecskéket...

- Miféle részecskék? A bátyámról beszélek, aki azt mondta, nem játszik ilyen kislányokkal.

Hóbort professzor jól ismerte legkisebb lányát. Kinyitotta hát az asztalfiókot, és előhúzta az ilyen esetekre tartogatott karamellás csokoládét.

- Mit szólnál egy kis csokoládéhoz, míg elmesélem a részecskéket?

- Jó - enyhült meg Lujza, és letört egy nagy darabot a csokiból. - De teát is kérek hozzá!

- Tehát, minden tárgy, ami körülvesz minket, kisebb és még kisebb darabkákra bontható - kezdte a professzor, miközben Lujza csészéjébe töltötte a teát.

- Mint ahogyan a papírt is egyre kisebb darabkákra vagdoshatom ollóval?

- Pontosan. No most, ha nem is vagdossákkal, de el lehet jutni a papír és minden más anyag legkisebb részecskéjéhez is. Nem is csak egyfajta legkisebb

TÖRÖK ESZTER rajzai

részecskéről tudunk. Az egyiket már ismered, elektronnak hívják. Ilyen részecskék áramlanak az elektromos áramban, ami az elektromos berendezéseket működteti, például a lámpát és a számítógépet.

- És mi az érdekes az elektronban?

- Hogy neki is van két testvére. Két másik részecske, s ezek nehezebbek nála. Nevük is van persze, müonnak és taunak hívják őket. A görög ábécé két betűjéről kapták a fura nevüket.

- Elektromosságról már hallottam környezet-órán, de müonosságról és tauságról még nem...

- Mert nincs is olyan. Minden anyag, ami körülvesz bennünket, csakis a legkisebb testvért foglalja magába, vagyis az elektront.

- És mi történik a másik két testvérével?

- Nos, a müon és a tau legfeljebb a másodpercnél is rövidebb időre tűnnek fel közöttünk. Utána, mintha még kisebb legódarabokból állnának, egyszerűen szétesnek. Ami a kezünkben marad, az megint csak a legkisebb

testvér, az elektron. A legkisebb a legfontosabb - ő tartja össze a világot körülöttünk. Másként mi magunk is darabjainkra hullanánk!

Elfogyott a csokoládé, Lujza elgondolkozva szűrte ki az utolsó csepp teát a csésze aljáról.

- Papa, csak azt nem értem, miért van szükség a másik két részecsketestvérré, ha úgyis darabjainkra esnek szét.

- Miért, miért - sóhajtott Hóbort professzor. - Látod, a legjobb kérdést teszed fel. Senki sem tudja rá a választ.

Hóbort professzor szívesen folytatta volna a beszélgetést, de dörömbölés hallatszott kintről:

- Lujzii! Nem jössz játszani?

- Azt hiszem, a bátyád keres.

Lujza lecsapta a teáscsészét, és már szaladt is ki. Hóbort professzor visszaült az íróasztalához, de valami még mindig zavarta a gondolkozásban. Hamarosan eszébe jutott, mi az. Bekapcsolta a telefont, hogy felkösöntse a nővérét.

SOMFAI ANNA